

DA

DA

DA

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 20.12.2010
KOM(2010) 774 endelig
Bilag A/Kapitel 18

BILAG A til

Forslag til

EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING

om det europæiske national- og regionalregnskabssystem i Den Europæiske Union

BILAG A

Kapitel 18: konti for udlandet

Indledning

- 18.01 Kontiene for residente institutionelle sektorer viser økonomisk aktivitet: produktion; indkomstdannelse, indkomstfordeling og indkomstomfordeling; forbrug; akkumulering af aktiver og passiver. På disse konti registreres transaktioner blandt residente enheder og residenters transaktioner med ikke-residente enheder, der udgør udlandet.
- 18.02 ENS er et lukket system, idet af alle transaktioner registreres på kontienes anvendelsesside og tilgangsside. For residente enheders vedkommende giver dette mulighed for at opstille et konsistent og samlet sæt konti, og alle de økonomiske aktiviteter for hver institutionel enhed indgår i kontosystemet. Dette gør sig ikke gældende for ikke-residente enheder. Ikke-residente enheder kan kun observeres gennem deres interaktion med residente enheder i den økonomi, der måles, og kun deres transaktioner med residente enheder kan derfor registreres. Dette gøres ved at oprette en sektor ved navn "udlandet" og ved at udarbejde et særligt sæt konti med et begrænset antal poster, som viser ikke-residente enheders transaktioner med residente enheder.
- 18.03 Kontosystemet for sektoren udlandet er som følger:
- a) Udlandskontoen for varer og tjenester (V.I), der omfatter import og eksport af varer og tjenester.
 - b) Udlandskontoen for primær og sekundær indkomst (V.II), der omfatter aflønning af ansatte, formue- og investeringsindkomst samt løbende overførsler som f.eks. personlige overførsler (inklusive arbejdstageres overførsler) og international bistand.
 - c) Udlandskontiene for akkumulation (V.III) bestående af
 - 1) kapitalkontoen (V.III.1), der viser kapitaloverførsler samt anskaffelser minus afhændelser af ikke-finansielle, ikke-producerede aktiver
 - 2) den finansielle konto (V.III.2), der viser transaktioner i finansielle aktiver og passiver
 - 3) kontoen for andre mængdemæssige ændringer i status (V.III.3.1), der viser ikke-kompenseret beslaglæggelse mv.
 - 4) omvurderingskontoen (V.III.3.2), der viser nominelle kapitalgevinster og -tab.
 - d) Kontoen for aktiver og passiver over for udlandet (V.IV) indeholder primostatuskontoen og ultimostatuskontoen og viser ændringerne i værdien af disse aktiver og passiver mellem primostatuskontoen og ultimostatuskontoen.

Hele kontosystemet fremgår af kapitel 8, og kontonumrene i parentes ovenfor henviser til kontonumrene i nævnte kapitel.

- 18.04 Da kontiene opstilles fra udlandets synspunkt, vises import til den indenlandske økonomi som en tilgang, og eksport fra den indenlandske økonomi vises som en anvendelse på udlandskontoen for varer og tjenester. En tilsvarende omvendt relation findes i alle kontiene for udlandet. Hvis en saldo er positiv, betyder det et overskud for udlandet og et underskud for hele den indenlandske økonomi. På samme måde viser en negativ saldo et underskud for udlandet og et overskud for den indenlandske økonomi. Et finansielt aktiv, der ejes af udlandet, er et passiv for den indenlandske økonomi, og et passiv, der ejes af udlandet, er et indenlandsk aktiv.
- 18.05 Standardreglerne for statistikker om transaktioner og positioner mellem en økonomi og udlandet er fastsat i "Balance of Payments and International Investment Position Manual 2008" (sjette udgave) (BPM6). Denne manual er harmoniseret med FN's System of National Accounts 2008, men beskriver samspillet mellem den indenlandske økonomi og udlandet i et sæt konti, herunder statuskonti, hvor oplysningerne præsenteres på en anden måde. I dette kapitel gøres der rede for kontiene for udlandet i ENS 2010, og det beskrives, hvordan de hænger sammen med de internationale konti i BPM6.

Økonomisk område

- 18.06 Ved økonomisk område forstås i al almindelighed det område, som faktisk kontrolleres økonomisk af en enkelt regering. Valutaunioner, økonomiske unioner, regioner eller verden som helhed kan imidlertid anvendes, da de også kan være emne for makroøkonomisk politik eller analyse. Den fuldstændige definition fremgår af kapitel 2 (2.04-2.06).
- 18.07 Om en enhed er resident på et givet økonomisk område, bestemmes ud fra to forhold:
- 1) om enheden er en institutionel enhed; i så fald
 - 2) skal kriterierne i kapitel 2 til bestemmelse af "hjemsted" være opfyldt.

Hjemsted

- 18.08 Hver institutionel enheds hjemsted er det økonomiske område, hvor enheden har sit økonomiske interessecentrum. Begreberne er identiske i ENS, SNA og BPM6. Begrebet "økonomisk interessecentrum" betyder ikke, at enheder med væsentlige aktiviteter i to eller flere områder ikke længere behøver at blive splittet op (se 18.12), eller at der kan ses bort fra institutionelle enheder uden nogen væsentlig fysisk tilstedeværelse (se 18.10 og 18.15). Hjemstedsbegrebet generelt og mere specielt for husholdninger, foretagender og andre enheder er beskrevet indgående i kapitel 2.

Institutionelle enheder

- 18.09 Begrebet "institutionel enhed" er det samme i ENS, SNA og BPM6. Den generelle definition fremgår af kapitel 2 (2.12-2.16). På grund af fokuset på den indenlandske økonomi behandles enhederne specielt i forbindelse med grænseoverskridende transaktioner. I nogle tilfælde samles juridiske enheder til en enkelt institutionel enhed, hvis de er residente i samme økonomi, mens de ikke samles, hvis de er residente i forskellige økonomier. På samme måde kan en enkelt juridisk enhed opdeles, hvis den har væsentlige aktiviteter i to eller flere

økonomier. Når enhederne behandles på denne måde, bliver hjemstedet for dem mere klart, og begrebet økonomisk område bliver mere stringent.

- 18.10 Når selskaber og sektoren offentlig forvaltning og service anvender SPE'er, er det normalt for at rejse kapital. Hvis SPE'en er resident i samme økonomi som moderselskabet, er behandlingen ligetil. SPE'en vil normalt ikke have nogen af de kendetegn, som gør, at den er en særskilt enhed i forhold til moderselskabet, og SPE'ens aktiver og passiver vil fremgå af moderselskabets regnskaber. Hvis SPE'en er ikke-resident, følger det af hjemstedskriteriet for sektoren udlandet, at den betragtes som en separat enhed. I så fald opføres SPE'ens aktiver og passiver i sektoren udlandet og ikke i en sektor i den indenlandske økonomi. Behandlingen af ikke-residente SPE'er, der henhører under offentlig forvaltning og service, er beskrevet i 2.14.
- 18.11 Alle medlemmer af en husholdning skal være residente i den samme økonomi. Hvis en person er resident i en anden økonomi end de andre medlemmer af en husholdning, betragtes denne person ikke som medlem af den pågældende husholdning, selv om de har fælles indtægter og udgifter eller ejer aktiver sammen.

Filialer som anvendt på betalingsbalancens internationale konti

- 18.12 En filial er et foretagende, som ikke er etableret i selskabsform, og som tilhører en ikke-resident enhed, der benævnes moderselskabet. Den behandles som en resident og et kvasiselskab på det område, hvor den er beliggende. Filialer anses kun for at være separate institutionelle enheder, hvis der foreligger væsentlige aktiviteter, der kan adskilles fra resten af enheden. I følgende tilfælde er der tale om en filial:
- a) Der foreligger enten et fuldstændigt regnskab, herunder en balance, for filialen, eller
 - b) Det er muligt og hensigtsmæssigt, både ud fra et økonomisk og juridisk synspunkt, at udarbejde et sådant regnskab. At der udarbejdes separate regnskaber er et tegn på, at der reelt findes en enhed, og er desuden praktisk ved udarbejdelsen af statistikker.

Derudover gør en eller flere af følgende faktorer sig normalt gældende:

- 1) Filialen udøver eller har til hensigt at udøve produktionsaktiviteter i betydeligt omfang på et geografisk område, der ikke er det samme som hovedsædets, i et år eller mere:
 - i) hvis produktionsprocessen indebærer fysisk tilstedeværelse, skal aktiviteterne fysisk finde sted på det pågældende område
 - ii) hvis produktionen ikke indebærer fysisk tilstedeværelse, f.eks. visse former for bank- eller forsikringsvirksomhed, andre finansielle tjenester, ejendomsret til patenter, varemærker eller ophavsrettigheder, merchanting og "virtuel produktion", så bør aktiviteterne anses for at blive udøvet på det pågældende område, hvis de ved registrering eller retligt hjemsted hører til der.
- 2) Filialen er indkomstskattepligtig i den økonomi, hvor den er beliggende, også selv om den måtte være fritaget for skat.

- 18.13 Identificeringen af filialer har konsekvenser for den statistiske registrering af både moderselskabet og filialen. Filialens aktiviteter medregnes ikke under den institutionelle enhed, som moderselskabet henhører under, og afgrænsningen mellem moderselskab og filial skal foretages konsekvent i begge de berørte økonomier. Der kan være tale om en filial i forbindelse med bygge- og anlægsprojekter eller mobile aktiviteter som f.eks. transport, fiskeri eller konsulentvirksomhed. Hvis aktiviteterne imidlertid ikke er betydelige nok til, at det er muligt at identificere en filial, behandles de som eksport af varer eller tjenester fra hovedsædet.
- 18.14 I nogle tilfælde er indledende aktiviteter i tilknytning til fremtidige direkte investeringer forud for oprettelsen af et selskab tilstrækkelig dokumentation for, at hjemstedskriteriet er opfyldt, således at der oprettes et kvasiselskab. For eksempel opføres tilladelser og udgifter til juridisk bistand til et sådant projekt som henhørende til et kvasiselskab og indgår i de direkte investeringsstrømme til den pågældende enhed frem for at opføres som henholdsvis salg af tilladelser til ikke-residenter eller eksport af tjenester til hovedsædet.

Fiktive residente enheder

- 18.15 Når jord inden for et område ejes af en ikke-resident enhed, oprettes der til statistiske formål som ejer af jorden en fiktiv enhed, der behandles som resident. Denne residente enhed er et kvasiselskab. Behandlingen som fiktiv resident enhed finder også anvendelse på bygninger, konstruktioner og andre værdiforøgende foranstaltninger på jorden, bortforpagtning af jord over længere perioder og ejendomsret til andre naturressourcer end jord. Som følge af denne behandling er ikke-residenten ejer af den fiktive residente enhed og ikke direkte ejer af jorden, og der opstår således et passiv over for ikke-residenten, men jorden og andre naturressourcer er altid aktiver i den økonomi, hvor de er beliggende. Den fiktive residente enhed leverer normalt tjenester til ejeren, f.eks. indkvartering i tilfælde af ferieboliger.
- 18.16 Hvis en ikke-resident enhed har et langtidslejemål vedrørende fast ejendom som f.eks. en bygning, antages den ikke-residente enhed normalt at udøve en produktionsaktivitet i den økonomi, hvor den er beliggende. Hvis der af den ene eller den anden grund ikke er nogen produktionsaktivitet involveret, oprettes der også en fiktiv resident enhed til at omfatte et sådant lejeforhold. Derfor behandles den ikke-residente enhed som ejer af den fiktive residente enhed og ikke bygningen, som tilhører den økonomi, hvori den er beliggende.

Foretagender, der opererer i flere områder

- 18.17 Enkelte foretagender udøver aktiviteter hen over flere økonomiske områder; det drejer sig typisk om grænseoverskridende aktiviteter som f.eks. flyselskaber, rederier, vandkraftanlæg ved grænsefloder, rørledninger, broer, tunneller og undersøiske kabler. Der må i sådanne tilfælde defineres separate filialer, medmindre enheden drives som et enkelt foretagende uden selvstændige regnskaber eller beslutningsprocedurer for hvert område, den opererer inden for. På grund af det centrale fokus på data for hver national økonomi er det nødvendigt at opdele aktiviteterne mellem de forskellige økonomier. Aktiviteterne opdeles i så fald forholdsmæssigt efter en egnet foretagendespecifik indikator for, hvor stor en del af aktiviteterne der finder sted inden for hvert område. En sådan forholdsmæssig opdeling kan også anvendes for foretagender i områder, der forvaltes i fællesskab af to eller flere regeringer.

Geografisk opdeling

18.18 Med henblik på udarbejdelsen af regnskaberne for Den Europæiske Union underopdeles kontiene for udlandet (S.2) i:

a) medlemsstaterne og Den Europæiske Unions institutioner og organer (S.21)

1) EU-medlemsstaterne (S.211)

i) EU-medlemsstater inden for euroområdet (S.2111)

ii) EU-medlemsstater uden for euroområdet (S.2112)

2) EU-institutioner og -organer (S.212)

i) Den Europæiske Centralbank (ECB) (S.2121)

ii) EU-institutioner og -organer, undtagen ECB (S.2122)

b) Tredjelande og internationale organisationer, der ikke er residente i EU (S.22)

18.19 Ved udarbejdelsen af regnskaberne for euroområdet kan ovennævnte delsektorer grupperes som følger:

EU-medlemsstater inden for euroområdet og Den Europæiske Centralbank (S.2I = S.2111 + S.2121)

Lande og internationale organisationer, der ikke er residente inden for euroområdet (S.2X = S.2112 + S.2122 + S.22)

Kapitel 19 indeholder en beskrivelse af de europæiske regnskaber.

De internationale konti på betalingsbalancen

18.20 De nationale konti adskiller sig fra de internationale konti, der fremgår af BPM6. De internationale konti viser transaktionerne mellem en økonomi og udlandet set ud fra den indenlandske økonomis synspunkt. Importen vises således som en anvendelse (debitering), og eksport som en tilgang (kreditering).

Tabel 18.1 indeholder en oversigt over de internationale konti, som de fremgår af BPM6.

18.21 En anden vigtig forskel mellem de internationale konti på betalingsbalancen og kontiene for sektoren udlandet i ENS er, at der anvendes funktionelle kategorier i de internationale konti frem for instrumenter som ved klassificeringen af finansielle transaktioner i ENS. Dette spørgsmål behandles mere indgående i 18.60 og 18.61.

Saldoposter på kontiene for løbende transaktioner i de internationale konti

18.22 Strukturen af saldoposterne på betalingsbalancen adskiller sig noget fra strukturen i nationalregnskabet, da hver konto i de internationale konti har sin egen saldopost og en anden saldopost, som overføres til næste konto. Eksempelvis har kontoen for primær indkomst sin egen saldopost (saldo for primær indkomst) og en kumulativ saldo (saldo for varer, tjenester

og primær indkomst). Saldoen på udlandskontoen for primær indkomst svarer til saldoen for primære indkomster og er den post, der indgår i BNI. Den løbende saldo over for udlandet svarer til udlandets opsparing over for den indenlandske økonomi. Saldoposterne i kontosystemet i BPM6 fremgår af tabel 18.1.

Tabel 18.1 De internationale strømkonti på betalingsbalancen

Betalingsbalance			
Løbende konti	Kredit	Debet	Saldo
Konto for varer og tjenester			
Varer	462	392	70
Tjenester	78	107	-29
Varer og tjenester	540	499	41
Konto for primær indkomst			
Aflønning af ansatte	6	2	
Renter	13	21	
Udloddet selskabsudbytte	36	17	
Reinvesteret indtjening	14	0	
Primær indkomst	69	40	29
Varer, tjenester og primær indkomst	609	539	70
Konto for sekundær indkomst			
Indkomst- og formeskatter	1	0	
Skadesforsikringspræmier, netto	2	11	
Skadesforsikringserstatninger	12	3	
Løbende internationale overførsler	1	31	
Diverse løbende overførsler	1	10	
Sekundær indkomst	17	55	-38
Saldo på de løbende poster			32
Kapitalkonto			
Anskaffelser/afhændelser af ikke-producerede aktiver	0		

Kapitaloverførsler	1	-4	
Saldo for kapitalkontoen			-3
Fordringserhvervelse, netto			29
Finansiell konto (funktionel opdeling)	Ændringer i aktiver	Ændringer i passiver	Saldo
Direkte investeringer	-4	8	
Porteføljeinvesteringer	17	7	
Finansielle derivater o.l.	3	0	
Andre investeringer	42	22	
Reserveaktiver	8	-	
Ændringer i aktiver/passiver i alt	66	37	
Fordringserhvervelse, netto (finansiell)			29
Fejl og mangler, netto			0

Kontiene for sektoren udlandet og deres sammenhæng med de internationale konti på betalingsbalancen

Udlandskontoen for varer og tjenester

18.23 Kontoen for varer og tjenester indeholder kun import og eksport af varer og tjenester, da dette er de eneste transaktioner med varer og tjenester, der har en grænseoverskridende dimension. Varer og tjenester registreres, når den økonomiske ejendomsret overgår fra en enhed i en økonomi til en enhed i et andet land. Selv om varerne normalt flyttes fysisk, når ejendomsretten overgår, behøver dette ikke at være tilfældet. I forbindelse med merchanding kan der ske overdragelse af ejendomsretten til varerne, uden at de flyttes, indtil de sælges videre til tredjemand.

Tabel 18.2 og 18.3 viser et eksempel på, hvordan primær og sekundær indkomst registreres i ENS og BPM6.

Tabel 18.2 Udlandskonto for varer og tjenester (ENS V.1)

Anvendelse			Tilgang		
P6	Eksport af varer og tjenester	540	P7	Import af varer og tjenester	499
P61	Eksport af varer	462	P71	Import af varer	392
P62	Eksport af tjenester	78	P72	Import af tjenester	107
B11	Udlandskontoens vare- og tjenestebalance	-41			

Tabel 18.3 Kontoen for varer og tjenester i BPM6

Løbende konti	Kredit	Debet	Saldo
Konto for varer og tjenester			
Varer	462	392	70
Tjenester	78	107	-29
Varer og tjenester	540	499	41

18.24 Varer, der flyttes fra en økonomi til en anden, men hvor der ikke finder en overdragelse af den økonomiske ejendomsret sted, figurerer ikke som import og eksport. Varer, der sendes til udlandet med henblik på forarbejdning, eller som sendes tilbage efter forarbejdning, figurerer således ikke som import og eksport af varer. Kun den aftalte pris for forarbejdningen figurerer som en tjeneste.

18.25 I betalingsbalancen sondres der mellem varer og tjenester. Denne sondring udspringer af politiske interesser, idet varer og tjenester er omfattet af separate internationale traktater. Den afspejler også datakildeaspektet, idet data om varer normalt fås fra toldkilder, mens data om tjenester normalt fås fra registreringer af betalinger eller undersøgelser.

18.26 Hovedkilden til data om varer er statistikker over den internationale varehandel. De internationale standarder er fastlagt i "International Merchandise Trade Statistics: Concepts and Definitions Rev. 2 (IMTS)". I BPM6 peges der på en række mulige kilder til forskelle mellem den vareværdi, der registreres i varehandelsstatistikkerne og på betalingsbalancen. Den anbefaler også en standardafstemningstabel, der kan hjælpe brugerne til at forstå disse forskelle. En væsentlig kilde til forskelle er, at der i IMTS-standarderne anvendes en cif-værdiansættelse (cif: cost, insurance and freight) for import, mens der i betalingsbalancen anvendes en ensartet fob-værdiansættelse (fob: værdien ved den eksporterende økonomis toldgrænse, dvs. frit om bord) for både eksport og import. Det er derfor nødvendigt at fratække transport- og forsikringsomkostninger, der opstår mellem eksportørens toldgrænse og importørens toldgrænse. På grund af forskelle mellem fob-værdiansættelsen og de faktiske kontraktbestemmelser er det nødvendigt at omkanalisere nogle af transport- og forsikringsomkostningerne.

Værdiansættelsesprincipperne er de samme i ENS og betalingsbalancen. Der anvendes derfor fob-værdiansættelse ved registrering af eksport og import af varer (se 18.32).

18.27 At ejendomsrettens overgang anvendes som basis i forbindelse med betalingsbalancen, betyder, at vareposter har et registreringstidspunkt, der stemmer overens med de tilsvarende finansielle strømme. I BPM6 er der ikke længere undtagelser fra princippet om ejendomsrettens overgang. I modsætning hertil følges i IMTS tidspunktet for toldbehandlingen. Dette tidspunkt er ofte en acceptabel tilnærmet værdi, men det kan i nogle tilfælde være nødvendigt med justeringer, f.eks. i forbindelse med varer i konsignation. Hvis der er tale om varer, der sendes til udlandet med henblik på forarbejdning, uden at ejendomsretten overdrages, indgår varenes værdi i IMTS, men ejendomsrettens overgang er det afgørende kriterium i betalingsbalancen, og derfor viser betalingsbalancen kun omkostningerne til "produktionstjenester vedrørende fysisk input ejet af andre". (Varebevægelsernes værdi anbefales imidlertid som supplerende poster til forståelse af arten

af disse aftaler.) Længere fremme i dette kapitel beskrives registreringen af disse aftaler om forarbejdning nærmere. Det kan være nødvendigt at foretage andre justeringer i forhold til IMTS for at bringe skønnene på linje med den økonomiske ejendomsrets overgang, enten generelt eller på grund af landespecifikke forhold med hensyn til dækning. Som eksempler kan nævnes merchanting, ikke-monetært guld, ulovlig import eller eksport og varer, der anskaffes i havne af transportforetagender.

- 18.28 Reeksport er udenlandske varer (varer, der er produceret i andre økonomier og tidligere importeret med overgang af den økonomiske ejendomsret), der eksporteres uden væsentlig omdannelse i forhold til den tilstand, i hvilken de tidligere blev importeret. Da reeksporterede varer ikke produceres i den pågældende økonomi, har de mindre tilknytning til økonomien end anden eksport. Økonomier, der er store transitknudepunkter og hjemsted for grossister, har ofte stor reeksport. Reeksport indebærer, at tallene for både import og eksport bliver større, og hvis der er tale om reeksport i betydeligt omfang, stiger andelen af import og eksport i forhold til de økonomiske aggregater også. Det er derfor hensigtsmæssigt at opføre reeksport separat. Varer, der er blevet importeret og afventer reeksport, registreres i den residente økonomiske ejers lagre.

Der er tale om transithandel, hvis varer krydser et land på vej til det endelige bestemmelsessted, og de medregnes normalt ikke i udenrigshandelsstatistikkerne, betalingsbalancestatistikkerne eller nationalregnskabet for det land, der krydses.

Kvasitransithandel er varer, der importeres til et land, og som toldbehandles med henblik på fri omsætning inden for EU, hvorefter de sendes videre til et tredjeland i EU. Den enhed, der anvendes ved toldbehandlingen, er normalt ikke en institutionel enhed som defineret i kapitel 2 og får derfor ikke ejendomsret til varerne. I dette tilfælde bogføres importen i nationalregnskabet som en direkte import til det endelige bestemmelsessted på samme måde som ved simpel transithandel og til den værdi, der registreres, når varerne kommer ind på det endelige bestemmelseslands område.

- 18.29 Varer fremgår på et aggregeret niveau på betalingsbalancen. Ud fra IMTS-dataene kan der fås en mere detaljeret opdeling.
- 18.30 På betalingsbalancen optræder følgende tolv standardtjenestegrupper i mere detaljeret form:
- a) produktionstjenester vedrørende fysisk input ejet af andre
 - b) vedligeholdelses- og reparationstjenester i.a.n.
 - c) transport
 - d) rejser
 - e) bygge- og anlægsvirksomhed
 - f) forsikring og pension
 - g) finansielle tjenester
 - h) afgifter for brug af intellektuel ejendomsret i.a.n.

- i) telekommunikation, computer- og informationstjenester
- j) anden forretningsservice
- k) personlige tjenester, kultur og forlystelser
- l) offentlige varer og tjenester i.a.n.

18.31 Tre af standardgrupperne på betalingsbalancen nævnt ovenfor er transaktionspartbaserede, dvs. at de vedrører erhververen eller leverandøren og ikke selve produktet. Der er tale om grupperne rejser, bygge- og anlægsvirksomhed og offentlige varer og tjenester i.a.n.

- a) Rejser omfatter alle varer og tjenester, der erhverves af ikke-residenter under besøg, enten til eget brug eller som gave til andre. Rejser indbefatter varer, lokal transport, indkvartering, måltider og andre tjenester.
- b) Bygge- og anlægsvirksomhed omfatter den samlede værdi af det produkt, som entreprenøren leverer, herunder materialer, der er fremskaffet lokalt, og som derfor ikke registreres under import og eksport af varer.
- c) Offentlige varer og tjenester i.a.n. omfatter en række poster, der ikke kan henføres til mere specifikke rubrikker.

Ud over disse tre transaktionspartbaserede poster er de resterende grupper produktbaserede, nærmere bestemt på grundlag af de mere detaljerede undergrupper i CPA rev. 2. Yderligere standarder for handel med tjenester fremgår af Manual on Statistics of International Trade in Services (MSITS), som er harmoniseret med de internationale konti.

Værdiansættelse

18.32 Værdiansættelsesprincipperne er de samme i ENS og de internationale konti. I begge tilfælde anvendes markedsværdien; den nominelle værdi anvendes dog for nogle poster vedrørende instrumenter, hvor markedsprisen ikke kan observeres. I de internationale konti er værdiansættelsen af eksport og import af varer et særligt tilfælde, hvor der anvendes et ensartet værdiansættelseskriterium, nemlig værdien ved den eksporterende økonomis toldgrænse, dvs. fob-værdiansættelse (frit om bord). På denne måde opnås der en konsistent værdiansættelse mellem eksportør og importør og et konsistent grundlag for værdiansættelse i tilfælde, hvor parterne kan have en hel række forskellige aftaler lige fra "ab fabrik" (hvor importøren er ansvarlig for at sørge for al transport og forsikring) til "leveret told betalt" (hvor eksportøren har ansvaret for at sørge for al transport, forsikring og eventuelle importafgifter).

Varer til videreforarbejdning

18.33 Mellem ENS 95 og ENS 2010 er der sket en grundlæggende ændring i behandlingen af varer, der sendes til videreforarbejdning i udlandet uden overdragelse af ejendomsretten. I ENS 95 bogførtes sådanne varer som eksport, når de blev sendt til udlandet, og som import, når de vendte tilbage fra udlandet, nærmere bestemt til en højere pris som følge af videreforarbejdningen. Dette blev kaldt bruttoregistreringsmetoden og indebærer i praksis, at der imputeres en overdragelse af ejendomsretten, således at de internationale handelstal repræsenterer et skøn over værdien af de varer, der handles. SNA 2008, BPM6 og ENS 2010 imputerer ikke en overdragelse af ejendomsretten, men viser kun en enkelt postering – en

import af videreforarbejdningstjenesten. Dette svarer til en eksport af tjenesten i det land, hvor videreforarbejdningen finder sted. Denne bogføringsmetode er bedre i overensstemmelse med international bogføringspraksis og de dertil knyttede finansielle transaktioner. Den forårsager dog en inkonsistens med statistikkerne over international varehandel (IMTS). I disse vil bruttoværdien af eksport til videreforarbejdning og af importerede varer, der vender tilbage efter videreforarbejdning, fortsat blive lagt til grund.

- 18.34 For at undgå en sådan inkonsistens i nationalregnskabet kan værdien af de eksporterede varer bogføres parallelt med værdien af de importerede varer som supplerende størrelser og med den værdi, der lægges til grund for IMTS-statistikkerne. Dette vil gøre det muligt at udlede nettovidereforarbejdningstjenesten som værdien af de eksporterede videreforarbejdede varer minus værdien af de ikke videreforarbejdede varer, der er importeret. Det er denne tjeneste, der bogføres i nationalregnskabet. For det land, der får varerne videreforarbejdet i udlandet, vil eksporten således fremgå parallelt med importerede videreforarbejdede varer som supplerende størrelser på udlandskontoen for varer og tjenester. På denne måde bringes IMTS-statistikkerne i overensstemmelse med tallet for nettoimport af tjenester, der afspejler omkostningerne til videreforarbejdning.
- 18.35 Ændringen kan illustreres ved et eksempel på behandlingen af varer til videreforarbejdning i tilgangs- og anvendelsestabellerne. Man kan forestille sig en fødevareproducent, der høster og forarbejder grøntsager, derefter outsourcer konserveringen og emballeringen i dåser af grøntsagerne til et 100 procent ejet datterselskab i udlandet og så importerer grøntsagerne på dåse og sælger dem videre.
- 18.36 Tabel 18.4 viser, hvordan import- og eksporttallene i ENS 95 skulle svare til dataene i IMTS-statistikkerne. Eksporten af varer til den som datterselskab ejede konserverfabrik i udlandet er 50, og grøntsagerne på dåse returneres derefter som import til 90.

Tabel 18.4 Behandlingen i ENS 95 af varer til videreforarbejdning som international handel

	Køb	Endelig efterspørgsel		I alt
		Husholdningers udgifter	Eksport	
Salg	Fødevareproduktion			
Fødevarer		90	50	140
Import af konserver	90			90
Værditilvækst	50		BNP(E) =	50
Produktion i alt	140			

Tabel 18.5 Behandlingen i ENS 2010 af varer til videreforarbejdning som international handel

	Køb	Endelig efterspørgsel		I alt
		Husholdningers	Eksport	
Salg	Fødevareproduktion			

		udgifter		
Fødevarer		90	0	90
Import af konserveringstjenester	40			40
Værditilvækst	50			50
Produktion i alt	90			

18.37 Tabel 18.5 viser behandlingen i ENS 2010 af varer til videreforarbejdning på nettobasis: Kun handelen med tjenester er opført, og der er ingen overensstemmelse med de varebevægelser, der registreres i IMTS-statistikkerne. Nettoposten i form af eksport minus import vil fremgå af de internationale konti på betalingsbalancen og de tilsvarende konti vedrørende sektoren udlandet. BPM6 anbefaler, at hvis importen og eksporten i IMTS-statistikkerne vides at afspejle en situation, hvor der ikke sker overgang af ejendomsretten, så registreres de to størrelser side om side på betalingsbalancen, således at tjenesteelementet umiddelbart kan beregnes. For fødevarerindustrien vil de grøntsager, der sendes til udlandet for at blive konserveret, fremgå som en eksport på 50, og de reimporterede konserverede grøntsager vil fremgå som en import på 90. Disse tal kan sammenstilles i IMTS-statistikkerne som supplerende størrelser, hvor eksporten registreres som negativ import, hvorved der fremkommer en nettoimport af konserveringstjenester på 40.

Bogføringen af dette eksempel i BPM6 er vist i tabel 18.6.

Tabel 18.6 Bogføring af videreforarbejdning i BPM6

Løbende konti	Kredit	Debet	Saldo
Konto for varer og tjenester			-40
Tjenester (standardgrupper)			
"Produktionstjenester vedrørende fysisk input ejet af andre"		40	-40
<i>Supplerende størrelser</i>			
<i>Varer til videreforarbejdning i udlandet</i>	50	90	-40

Merchanting

Merchantingvarer

18.38 Merchanting defineres som køb af varer foretaget af en resident (i den registrerende økonomi) hos en ikke-resident kombineret med efterfølgende videresalg af de samme varer til en anden ikke-resident, uden at varerne fysisk befinder sig i den registrerende økonomi. Merchanting finder sted i forbindelse med transaktioner med varer, hvor ejerens fysiske besiddelse af

varerne ikke er nødvendig for, at processen kan gennemføres. Denne og de følgende forklaringer på merchanting følger de tilsvarende afsnit i BPM6 (10.41-10.48).

- 18.39 Merchanting forekommer i forbindelse med engros- og detailhandel. Merchanting kan også anvendes ved varemægling og ved forvaltning og finansiering af globale produktionsprocesser. Et foretagende kan f.eks. indgå kontrakt om, at et eller flere andre foretagender skal samle en vare, således at varerne erhverves af førstnævnte foretagende og videresælges, uden at de passerer igennem ejerens område. Hvis varernes fysiske form i løbet af den periode, hvori de ejes, ændres som følge af forarbejdningstjenester ydet af andre enheder, registreres varetransaktionerne under almindelige varer i stedet for under merchanting. I andre tilfælde når varernes form ikke ændres, medregnes varerne under merchanting, idet salgsprisen afspejler mindre forarbejdningssomkostninger samt engrosavance. I tilfælde hvor mellemhandleren sørger for en global produktionsproces, kan salgsprisen også omfatte elementer som f.eks. planlægning, forvaltning, patenter og anden knowhow, markedsføring og finansiering. Særlig ved højteknologiske varer kan disse ikke-fysiske bidrag være store i forhold til værdien af materialerne og samlingen.
- 18.40 Merchantingvarer bogføres på ejerens konti på samme måde som andre varer, denne ejer. Varerne opføres imidlertid særskilt i betalingsbalancestatistikkerne for mellemhandlerens økonomi, fordi de er af interesse i sig selv, og fordi de ikke er omfattet af toldsystemet i den pågældende økonomi.

Behandlingen af merchanting indebærer:

- a) Melleghandleres erhvervelse af varer opføres under varer som en negativ eksport fra mellemhandlerens økonomi.
 - b) Salg af varer opføres under solgte varer i forbindelse med merchanting som en positiv eksport fra mellemhandlerens økonomi.
 - c) Forskellen mellem salg og køb af varer ved merchanting fremgår af posten "nettoeksport af merchantingvarer". Denne post indbefatter mellemhandleres avance, kapitalgevinster og -tab samt lagerændringer vedrørende merchantingvarer. Som følge af lagernedgange og -forøgelse kan nettoeksporten af merchantingvarer i nogle tilfælde være negativ.
 - d) Merchantingposter værdiansættes til den transaktionspris, som parterne er blevet enige om, ikke fob.
- 18.41 Merchantingvarer opføres kun som eksport på kontiene for den økonomi, som mellemhandleren henhører under. I de eksporterende og importerende modpartsøkonomier indregnes eksportsalg til mellemhandlere og importkøb fra mellemhandlere under almindelige varer.
- 18.42 Engroshandel, detailhandel, varemægling og produktionsmanagement kan også finde sted som led i ordninger, hvor varerne fysisk forefindes i ejerens økonomi; i så fald registreres de som almindelige varer og ikke som merchanting. I tilfælde hvor varerne ikke passerer igennem ejerens økonomi, men varernes fysiske form ændrer sig, fordi de videreføres i en anden økonomi, registreres internationale transaktioner under almindelige varer og ikke som merchanting. (Prisen for forarbejdningen registreres som en forarbejdningstjeneste, som ejeren har betalt).

- 18.43 Når en mellemhandler videresælger varer til en resident i den samme økonomi som mellemhandleren, opfylder det ikke definitionen på merchanding. Tilsvarende fremgår køb af varer som import af almindelige varer til økonomien i dette tilfælde. Hvis den enhed, som købte varer af en mellemhandler i samme økonomi, efterfølgende videresælger varerne til en resident i en anden økonomi, uanset om varerne kommer ind på mellemhandlerens økonomiske område eller ej, registreres salget af varerne som eksport af almindelige varer fra mellemhandlerens økonomi. (Et sådant tilfælde er meget parallelt med merchanding, men det opfylder ikke ovennævnte definition. Dertil kommer, at den første mellemhandler i praksis ikke kan registrere købet som merchanding, fordi han ikke nødvendigvis ved, om den anden mellemhandler vil føre varerne ind i økonomien.)

Import og eksport af FISIM

- 18.44 Faktisk betalte og modtagne renter på lån omfatter et indkomstelement og en pris for en tjeneste. Penge- og finansieringsinstitutter arbejder ved at tilbyde deres indskydere renter, der er lavere end de satser, de kræver af deres låntagere. Rentemarginalen bruger de finansielle selskaber til at betale deres udgifter og til at skabe et driftsoverskud. Rentemarginalen er et alternativ til at lade kunderne betale direkte for finansielle tjenester. ENS foreskriver, at der skal imputeres et gebyr for disse indirekte målte finansielle formidlingstjenester (FISIM). Begrebet FISIM og retningslinjerne for at fastsætte et skøn for FISIM-værdien er nærmere beskrevet i kapitel 14.
- 18.45 De penge- og finansieringsinstitutter, der implicit opkræver FISIM, er ikke nødvendigvis residente, og deres kunder behøver heller ikke at være det. Derfor er import og eksport af denne type finansielle tjenester mulig. Retningslinjerne for beregning af import og eksport af FISIM findes i 14.10.

Udlandskontoen for primær og sekundær indkomst

Tabel 18.7 og 18.8 viser et eksempel på, hvordan primær og sekundær indkomst registreres i ENS og BPM6.

Tabel 18.7 Udlandskonto for primær og sekundær indkomst (ENS V.II)

Anvendelse			Tilgang		
			B11	Udlandskontoens vare- og tjenestebalance	-41
D1	Aflønning af ansatte	6	D1	Aflønning af ansatte	2
D2	Produktions- og importskatter	0	D2	Produktions- og importskatter	0
D3	Subsidier	0	D3	Subsidier	0
D4	Formueindkomst	63	D4	Formueindkomst	38
D5	Løbende indkomst- og formueskatter mv.	1	D5	Løbende indkomst- og formueskatter mv.	0
D6	Sociale bidrag og ydelser	0	D6	Sociale bidrag og ydelser	0

D7	Andre løbende overførsler	16	D7	Andre løbende overførsler	55
D8	Korrektion for ændringer i pensionsrettigheder	0	D8	Korrektion for ændringer i pensionsrettigheder	0
B12	Saldo på udlandskontoens løbende poster	-32			

Tabel 18.8 Kontoen for primær indkomst og kontoen for sekundær indkomst i BPM6

	ENS-kode	Kredit	Debet	Saldo
Fra varer og tjenester				41
Konto for primær indkomst				
Aflønning af ansatte	D1	6	2	
Renter	D4	13	21	
Udloddet selskabsudbytte		36	17	
Reinvesteret indtjening		14	0	
Produktions- og importskatter	D2	0	0	
Subsidier	D3	0	0	
Primær indkomst		69	40	29
Varer, tjenester og primær indkomst		609	539	70
Konto for sekundær indkomst				
Indkomst- og formeskatter	D5	1	0	
Skadesforsikringspræmier, netto	D6, D7, D8	2	11	
Skadesforsikringserstatninger		12	3	
Løbende internationale overførsler		1	31	
Diverse løbende overførsler		1	10	
Sekundær indkomst		17	55	-38
Saldo på de løbende poster				32

Konto for primær indkomst

- 18.46 På betalingsbalancen omfatter posterne på kontoen for primær indkomst aflønning af ansatte og formueindkomst helt ligesom på kontoen for allokering af primær indkomst i ENS. Residenters betaling af produktionsskatter og residenters modtagelse af subsidier fra den hjemlige sektor offentlig forvaltning og service registreres på indkomstdannelseskontoen, der ikke er en del af betalingsbalancen. Residenters betaling af produktionsskatter til en anden offentlig sektor samt subsidier, som en resident modtager fra en anden offentlig sektor, bogføres på betalingsbalancens konto for primær indkomst. De dertil svarende posteringer for hjemlandets offentlige sektor fremgår af kontoen for allokering af primær indkomst og for udenlandske offentlige sektorer i udlandskolonnen på denne konto og på betalingsbalancens konto for primær indkomst.
- 18.47 Leje af jord kan optræde i forbindelse med grænseoverskridende transaktioner, men sjældent, fordi al jord anses for at være ejet af residenter, om nødvendigt ved oprettelse af en fiktiv resident enhed. Hvis disse fiktive residente enheder ejes af ikke-residenter, klassificeres den indkomst, som disse enheder måtte have, som direkte investeringsindkomst og ikke som leje. Som eksempel, hvor leje bogføres på de internationale konti, kan nævnes rettigheder til fiskeri i territorialfarvand, som for en kortere periode gives til udenlandske fiskerfartøjer. På de internationale konti anvendes normalt begrebet investeringsindkomst i betydningen formueindkomst eksklusive leje. Investeringsindkomst er indkomst, der opstår ved ejendomsret til finansielle aktiver, og opsplitningen af investeringsindkomst stemmer overens med opsplitningen af finansielle aktiver og passiver, således at der kan beregnes et afkast.

Indkomst fra direkte investeringer

- 18.48 Direkte investeringer spiller en særlig vigtig rolle, der afspejles både i strømmene og posterne på de internationale konti. I tilfælde af direkte investeringer antages det, at en andel af foretagendets tilbageholdte overskud udloddes til den direkte investor som en form for investeringsindkomst. Denne andel svarer til den direkte investors ejerandel af foretagendet.
- 18.49 Tilbageholdt overskud svarer til foretagendets overskud af produktionen plus al indtjent formueindkomst minus formueindkomst, der skal betales (før beregning af reinvesteret indtjening), plus modtagne løbende overførsler minus løbende overførsler, der skal betales, og minus posten for korrektion for ændringer i pensionsrettigheder. Reinvesteret indtjening fra umiddelbare datterselskaber indgår i formueindkomst, som det foretagende, der er genstand for udenlandske direkte investeringer, modtager.
- 18.50 Reinvesteret indtjening kan være negativ, f.eks. hvis foretagendet har underskud, eller hvis udbyttet udloddes af kapitalgevinster, eller i et kvartal, hvor der betales årligt udbytte. På samme måde som reinvesteret indtjening behandles som den direkte investors tilførsel af egenkapital i det foretagende, som er genstand for udenlandske direkte investeringer, behandles negativ reinvesteret indtjening som udtræk af egenkapital.

For et foretagende, som står for udenlandske direkte investeringer, og som er 100 % ejet af en ikke-resident, er den reinvesterede indtjening lig med tilbageholdt overskud, og saldoen for primær indkomst er præcis nul.

Kontoen for sekundær indkomst (løbende overførsler) i BPM6

- 18.51 Kontoen for sekundær indkomst viser de løbende overførsler mellem residenter og ikke-residenter. Posterne for løbende overførsler svarer fuldstændig til posterne på sekundærindkomstfordelingskontoen. Flere af disse er særlig vigtige på de internationale konti, især løbende internationalt samarbejde og pengeoverførsler, som enkeltpersoner, der arbejder i udlandet, foretager til deres hjemland.
- 18.52 Grænseoverskridende personlige overførsler er overførsler mellem husholdninger og er af interesse, fordi de er en vigtig international finansieringskilde for nogle lande, der har et stort antal arbejdstagere, der igennem længere tid arbejder i udlandet. Personlige overførsler omfatter pengeoverførsler foretaget af arbejdstagere, der igennem længere tid arbejder i udlandet, dvs. arbejdstagere, der skifter hjemstedsøkonomi.
- 18.53 Andre arbejdstagere, f.eks. grænsegængere og sæsonarbejdere, beholder deres hjemlige økonomi som hjemstedsøkonomi. Disse arbejdstageres internationale transaktioner behandles ikke som overførsler, men omfatter aflønning af ansatte, skatter og rejseudgifter. På betalingsbalancen er personlige overførsler og disse relaterede poster samlet i en supplerende oversigt, som omfatter personlige overførsler, aflønning af ansatte minus skatter og rejseudgifter samt kapitaloverførsler mellem husholdninger.
- 18.54 Forsikringsstrømme, særlig strømme i tilknytning til genforsikring, kan internationalt være af stor betydning. Transaktionerne mellem forsikringsselskabet og genforsikringsselskabet bogføres som et helt særskilt sæt transaktioner, og der finder ikke nogen konsolidering sted mellem på den ene side forsikringsselskabets transaktioner i dets egenskab af udsteder af policer til dets kunder og på den anden side som forsikringstager hos genforsikringsselskabet.

Udlandskapitalkontoen

- 18.55 Elementerne på kapitalkontoen vedrørende internationale transaktioner er mere begrænsede end dem, der indgår i de indenlandske sektorer. Posterne på kapitalkontoen omfatter kun anskaffelser og afhændelser af ikke-finansielle, ikke-producerede aktiver samt kapitaloverførsler. Der registreres ikke nogen transaktioner som investering i producerede aktiver, fordi den endelige anvendelse af eksport og import af varer ikke kendes på registreringstidspunktet. Heller ikke anskaffelse og afhændelse af jord indgår.
- 18.56 Fordringserhvervelse, netto, er saldogposten for summen af løbende konti og kapitalkontoen og for den finansielle konto. Den omfatter alle instrumenter, der anvendes ved fremskaffelse eller erhvervelse af kapital, ikke blot låntagning og -givning. Principielt har posten fordringserhvervelse, netto, i BPM6 den samme værdi som den tilsvarende nationalregnskabspost for den samlede økonomi og den samme som nationalregnskabsposten for udlandet med omvendt fortegn. Tabel 18.9, 18.10 og 18.11 viser registreringen af elementerne på de løbende konti og kapitalkontoen og den deraf følgende saldo i både ENS og BPM6.

Tabel 18.9 Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler (ENS V.III.1.1)

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
			B12	Saldo på udlandskontoens løbende poster	-32
			D9	Kapitaloverførsler, modtagne	4
			D9	Kapitaloverførsler, betalte	-1
B101	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler	-29			

Tabel 18.10 Konto for anskaffelser af ikke-finansielle aktiver (ENS V.III.1.2)

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
			B101	Ændringer i nettoformue forårsaget af opsparing og kapitaloverførsler	-29
NP	Anskaffelser minus afhændelser af ikke-producerede aktiver	0			
B9	Fordringserhvervelse, netto	-29			

Tabel 18.11 Kapitalkontoen i BPM6

	Kredit	Debet	Saldo
Saldo på de løbende poster			32
Kapitalkonto			
Anskaffelser/afhændelser af ikke-producerede aktiver	0		
Kapitaloverførsler	1	4	
Saldo på kapitalkontoen			-3
Fordringserhvervelse, netto			29

Udlandets finansielle konto og kapitalbalancen over for udlandet (international investeringsposition - IPP)

18.57 Betalingsbalancens finansielle konto og IPP er af særlig betydning, da de giver en forståelse af international finansiering og af international likviditet og sårbarhed. Sammenlignet med den klassificering af finansielle instrumenter, der anvendes i ENS, er klassificeringen af de finansielle instrumenter på betalingsbalancen baseret på funktionelle kategorier (se 18.21) med supplerende data om instrumenter og institutionelle sektorer. Tabel 18.12 og 18.13 viser den finansielle konto i hhv. ENS og i BPM6.

Tabel 18.12 Den finansielle konto (ENS V.III.2)

Ændringer i aktiver			Ændringer i passiver og nettoformue		
F	Nettoændringer i finansielle aktiver	37	F	Nettoændringer i finansielle passiver	66
F1	Monetært guld og SDR	1	F1	Monetært guld og SDR	0
F2	Sedler og mønt samt indskud	11	F2	Sedler og mønt samt indskud	-2
F3	Gældsværdipapirer	9	F3	Gældsværdipapirer	20
F4	Lån	4	F4	Lån	45
F5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	2	F5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	14
F6	Forsikrings-, pensions- og standardiserede garantiordninger	0	F6	Forsikrings-, pensions- og standardiserede garantiordninger	0
F7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0	F7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	3
F8	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	10	F8	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	-14
			B9	Fordringserhvervelse, netto	-29

Tabel 18.13 Den finansielle konto i BPM6

Fordringserhvervelse, netto			29
Finansiell konto (funktionel opdeling)	Ændringer i aktiver	Ændringer i passiver	Saldo
Direkte investeringer	-4	8	
Porteføljeinvesteringer	17	7	
Finansielle derivater o.l.	3	0	
Andre investeringer	42	22	
Reserveaktiver	8	-	
Ændringer i aktiver/passiver i alt	66	37	
Fordringserhvervelse, netto			29
Fejl og mangler, netto			0

- 18.58 De funktionelle kategorier i BPM6 giver oplysninger om parternes bevæggrunde og indbyrdes forhold, hvilket er af særlig interesse i forbindelse med internationale økonomiske analyser. Data efter funktionel kategori underopdeles yderligere efter instrument og institutionel sektor, hvilket gør det muligt at knytte dem til de tilsvarende poster i ENS og finansstatistikkerne. Klassificeringen af institutionelle sektorer i BPM6 er den samme som i ENS, selv om den normalt er mindre detaljeret (begrænset til fem sektorer i standardgrupperne). Derudover anvendes der for de monetære myndigheder en supplerende delsektor, som er en funktionel delsektor knyttet til valutaeserverne. Den omfatter centralbanken og de dele af sektoren offentlig forvaltning og service eller finansielle selskaber bortset fra centralbanken, som opbevarer valutaeserver, og er således relevant for lande, hvor nogle eller alle valutaeserver opbevares uden for centralbanken.
- 18.59 Sammenhængen mellem kategorierne for finansielle instrumenter i nationalregnskaberne og de funktionelle kategorier i de internationale konti er i hovedtræk vist i tabel 18.14. De funktionelle kategorier anvendes både på aktivsiden og passivsiden af den finansielle konto i BPM6. Mindre almindelige led i sammenhængen er ikke vist.

Tabel 18.14 Sammenhæng mellem de funktionelle kategorier i BPM6 og kategorierne for finansielle instrumenter i ENS

	Funktionelle kategorier på den internationale konto				
	Direkte investeringer	Porteføljeinvesteringer	Finansielle derivater	Andre investeringer	Reserveaktiver
ENS-instrumenter					
Monetært guld					X

Særlige trækingsrettigheder (SDR)				X	X
Sedler og mønt samt indskud					
Sedler og mønt				X	X
Transferable indskud				X	X
Andre indskud				X	X
Gældsværdipapirer	X	X			X
Lån	X			X	X
Ejerandele og andele i investeringsforeninger					
Ejerandele:					
Noterede aktier	X	X			X
Unoterede aktier	X	X		X	
Andre ejerandelsbeviser	X				
Andele i investeringsforeninger					
Andele i pengemarkedsforeninger			X		X
Andele i investeringsforeninger, undtagen pengemarkedsforeninger			X		X
Forsikrings-, pensions- og standardiserede garantiordninger					
Forsikringstekniske reserver, skadesforsikring				X	
Livsforsikrings- og livrenterettigheder				X	
Pensionsrettigheder				X	
Pensionskassers krav på pensionsmanagere	X			X	
Rettigheder til ydelser, undtagen pensionsydelse				X	
Hensættelser til forpligtelser i forbindelse med standardiserede garantier	X			X	
Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner					

Finansielle derivater			X		X
Medarbejderaktieoptioner			X		
Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender					
Handelskreditter og forudbetalinger	X			X	
Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender, undtagen handelskreditter og forudbetalinger	X			X	

Statuskonti for sektoren udlandet

- 18.60 Den del af statuskontiene, der er omfattet af de internationale konti, kaldes kapitalbalancen over for udlandet (den internationale investeringsposition (IIP)). Denne terminologi viser, hvilke specifikke komponenter af de nationale statuskonti der indgår. IIP omfatter kun finansielle aktiver og passiver. Hvis en ikke-resident enhed ejer fast ejendom i et land direkte, anses en fiktiv resident enhed for at være ejer af den faste ejendom, og den fiktive residente enhed anses for at være ejet af den ikke-residente enhed i form af et finansielt aktiv. Se også 18.16. Hvis der er tale om finansielle fordringer, opstår det grænseoverskridende element, hvis den ene part er en resident, og den anden part er en ikke-resident. Guldbarrer er et aktiv, der ikke har noget modsvarende passiv, og indgår i IIP, hvis de indgår som et reserveaktiv, på grund af deres rolle i internationale betalinger. Ikke-finansielle aktiver medregnes imidlertid ikke, da de ikke har noget modsvarende passiv eller andet internationalt aspekt.
- 18.61 Saldoposten på IIP er IIP netto. IIP netto plus ikke-finansielle aktiver på den nationale statuskonto er lig med den nationale nettoformue, fordi finansielle fordringer mellem residenter netto er nul på den nationale statuskonto. Tabel 18.15 viser et eksempel på en statuskonto for sektoren udlandet, og tabel 18.16 viser et eksempel på IIP.
- 18.62 Der anvendes samme bredt anlagte kategorier for investeringsindkomst og IIP. Følgelig kan der beregnes gennemsnitlige afkast. Afkast kan sammenlignes over tid og for forskellige instrumenter og løbetider. For eksempel kan tendensen for afkastet på direkte investeringer analyseres, eller afkastet kan sammenlignes med andre instrumenter.

Tabel 18.15 Statuskonti for sektoren udlandet (ENS)

		Primo- status- konto	Ændrin- ger som følge af transak- tioner	Andre mængde- ændrin- ger	Om- vurdering	Ultimo- status
Aktiver						
Ikke-finansielle aktiver						
Finansielle aktiver		805	37	0	7	849
F1	Monetært guld og SDR	0	1	0	0	1
F2	Sedler og mønt samt indskud	105	11	0	0	116
F3	Gældsværdipapirer	125	9	0	4	138
F4	Lån	70	4	0	0	74
F5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	345	2	0	3	350
F6	Forsikrings-, pensions- og standardiserede garantiordninger	26	0	0	0	26
F7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	0	0	0	0	0
F8	Andre forfaldne ikke- betalte mellemværender	134	10	0	0	144
Passiver		1074	66	0	3	1143
F1	Monetært guld og SDR	770	0	0	0	770
F2	Sedler og mønt samt indskud	116	-2	0	0	114
F3	Gældsværdipapirer	77	20	0	2	99
F4	Lån	17	45	0	0	62
F5	Ejerandele og andele i investeringsforeninger	25	14	0	1	18
F6	Forsikrings-, pensions- og standardiserede garantiordninger	25	0	0	0	25
F7	Finansielle derivater og medarbejderaktieoptioner	7	3	0	0	10

F8	Andre forfaldne ikke-betalte mellemværender	59	-14	0	0	45
	Nettoformue	269				265

Tabel 18.16 Den integrerede opgørelse af kapitalbalancen over for udlandet i BPM6

Kapitalbalancen over for udlandet (IIP)	Stilling primo	Transaktioner	Andre mængdeændringer	Om-vurdering	Stilling ultimo
Aktiver					
Direkte investeringer	42	-4	0	1	39
Porteføljeinvesteringer	40	17	0	2	59
Finansielle derivater	0	3	0	0	3
Andre investeringer	152	42	0	0	194
Valutareserver	63	8	0	0	71
Aktiver i alt	297	66	0	3	366
Passiver					
Direkte investeringer	132	8	0	2	142
Porteføljeinvesteringer	180	7	0	5	192
Finansielle derivater	0	0	0	0	0
Andre investeringer	261	22	0	0	283
Passiver i alt	573	37	0	7	617
Nettokapitalbalancen over for udlandet (IIP netto)	-276	29	0	-4	-251